

COCAF -4

Checklist of Cluttering & Associated Features

**WARD's
COCAF-4**
**Gárgideaddji hállama¹ ja sekundára
dovdomearkkaid iskanlistu**

Dárogillii jorgalan Sønsterud, Hoff ja Hestmann Melle (2020). Sámegillii jorgalan Eskonsipo. Sisdoalu heivehan sámegillii Nergård Boine ja Pulk (Statped, 2025).

		1	2	3	Raportere- juvvon, muhto ii leat áicojuvvon čielgga- dettiin	Áico- juvvon čielgga- dettiin
Hállanleaktu ja njuovžilvuoha	Vavddadeapmi/gahkkan					
	Perseptuála alla hállanleaktu					
	Boatkaneaddji, jodánis hállan					
	Ii nagot doalahit lunddolaš hállanrytma					
	Earálágan hállanrytma ja bottuid geavaheapmi					
	Earálágan vuoignanminsttar háladettiin					
	Jietnadagaid geardduheapmi					
	Stávvaliid ja sáni osiid geardduheapmi					
	Sániid geardduheapmi					
	Frásaid geardduheapmi					
Artikulašuvdna	Muđaldeapmi: Vuollegis hállan mii šaddá eahpečielggas					
	Badjelmeare koartikulašuvdna (komprimerejuvvon hállan)					
	Konsonántačohkiid redukšuvdna					
	Deattohisstávvaliid guođđin					
	Veahážiid mielde lassáneaddji hállanleaktu, ja eanet ja eanet eahpečielga hállan frásain/cealkagiin					
	Metatesa (jietnadagaid lonohallan)					
	Hállanmeattáhusat mat bohtet ovdan koartikulašuvdnameattáhussan					
	Álkidahttinproseassaid geavaheapmi (jietnadanmeattáhusat)					
	Fysalaš deahkkegealddus váilu, mii lea áibbas nuppe ládje go vavddadeamis/gahkkamis					
Giella ja gielalaš njuovžilvuoha	Muhtomin moivvas ovdanbuktinvuohki					
	Divvu ieš frásaid/cealkagiid					
	Sátneohcan					
	Geavaha eahpespesifihkka sániid ('dinga', 'áhta')					
	Geavaha interjekšuvnnaid ja deavddasániid, ('hm', 'eh', 'na', 'amma', 'ja ná', 'máhkaš')					
	Muhtomin heajos syntákssa					
	'Guoros hállan' ja mánga liiggás sáni					
	Sániid ja frásaid geardduheapmi ja njulgen					
	Semánttalaš parafasiiijat (geavaha boasttusáni, ovdamearkka dihte niibi dan sadjái go gáffal)					
	Váilevaš cealkagat					
Vejolaš áddehallanválttisvuodát						

¹ Gárgideaddji hállan lea dárogillii *løpsk tale*, engelasgillii *cluttering*.

Organisere- keahtes jurddašeapmi	Váilevaš gálggat juohkit mitalusaid guovddáš osiide (dárbbasmeahtun detáljjaid deattuheapmi)					
	Spiehkaseaddji fokuseren detáljjadásis					
	Ii čuoovo fáttá (váilevaš rukses árpu)					
	Ii leat diđolaš iežas hállanjohtu-, jietnadan- ja giellameattáhusain					
Čállin	Moive, eahpečielga giehtačála. Dása sáhtta gullat váilevaš konsisteansa bustávvaallodagas					
	Čállinmeattáhusat mat speadjalastet iežas hállanmeattáhusaid. Dása sáhttet gullat váilevaš/nuppástuvvan čálamearkkat.					
	Dušši meattáhusat					
Áicilvuohtha	Oanehis áicilvuodamearri					
	Álki muosehuttit					
	Muittoheapme					
Eará ii-verbála symptomat	Vuoliduvvon roavvamotorihkalaš kontrolla					
	Vuoliduvvon fiinnamotorihkalaš kontrolla					
	Eará:					

Kártenbeaivi: _____

Namma: _____

Hálddašeami ulbmilat ja mearkkašumit

COCAF-4 lea ođasmahtton veršuvdna ovddeš iskanlisttus, '*Checklist of Cluttering & Associated Features*' (Ward, 2017). Ulbmil lea addit logopedii jođánis skrinema dain mat árvvoštallojuvvojit leat gárgideaddji hállama vuodđodovdomearkkat, lassin oktanaga doaibmi ja sekundára dovdomearkkaide mat dávjá sáhttet doaibmat ovttas gárgideaddji hállamiin. Iskanlistu čuovvu prinsihpa mii guoská unnimus oktasaš namuheadjái (Lowest Common Denominator=LCD) maid St Louis & Schulte (2011, friddja jorgaluvvon siiduin 241–242) geavaheaba iežaska LCD-meroštallamis:

*'Gárgideaddji hállan lea váddu čadnon hállama njuovžilisuhtii, mas ságastallanoasit^a hálli eatnigielas^b adnojuvvojit menddo **jođánin**^c, menddo **jeavddaheapmin**^d, dahje goappašagaid. Jođánis ja/dahje jeavddahis hállanleavttu oasit galget dáhpáhuvvat ovttas ovttain dahje mánggain čuovvovaččain: (a) 'dábálaš' hállanboatkaid^e dávjodat; (b) stávvaliid sihkkun; ja/dahje (c) eahpedábálaš bottut, stávvaliid deattuheapmi dahje hállanrytma.'*

Fuomáš: 'Gárgideaddji hállan ferte ihtit lunddolaš ságastallamis, muhto dat ii dárbbas dihttot olles áigge. Čielga ja ráddjejuvvon ovdamearkkat mat sierranit olbmuin geain lea dábálaš hállan, lea doarvái bidjat diagnosa.'

Mearkkašumit iskanlisttu (COCAF-4) čađaheapmái

Skoren: Russe áigeguovdilis ruvttui juohke mihtilmasvuoda buohta mii lea listejuvvon:

1 = siskkobealde dábálaš ráji

2 = dovdomearkkat mat bohtet dávjjibut go vurdojuvvojit

3 = garra dovdomearkkat

Dát ovttagardán 3-poerņavuogádat sáhtta veahkehit logopeda fuobmát gárgideaddji hállama dahje gárgideaddji hállama spektera (Ward, 2017). Guovddášdovdomearkkat viidáset iskkadeapmi lea dárbbaslaš vai sáhtta duođaštit gárgideaddji hállama diagnosa. Iskanlistu ii govčča buot vejolaš fáktoriid, ja logopeda ávžžuhuvvo viiddidit iskkadeami buot surggiin mat lea namuhuvvon iskanlisttus, ja árvvoštallat eará fáktoriid mat eai namuhuvvon iskanlisttus. COCAF-4 ii berre dan dihte geavahuvvot áidna kártenávnnašin go differensíaladiagnostisere gárgideaddji hállama. COCAF-4:s leat oasit mat maiddái sáhttet guoskat áicilvuodaváttuide, giellaváttuide, fonologalaš váttuide, dysleksijai ja/dahje dyspraksijai. COCAF-4 heive geavahit sihke mánáide ja rávesolbmuide.

Jus LCD-meroštallama vuodul galgá sáhttit čájehit gárgideaddji hállama, de galgá COCAF-4-profiila čájehit čuovvovaš bohtosiid: 1) unnimusat ovttá dan guovtti seavdnjadit suivejuvvon guovllus, ja 2) unnimusat ovttá dain čuovgadit suivejuvvon guovllus. Fuomáš ahte LCD-meroštallan addá 'gáržžes', muhto eanet sihkkaris jáhku gárgideaddji hállama birra. Riikkaidgaskasaččat digaštallet das makkár mihtilmasvuodát sáhttet adnot guovddášdovdomearkan ja makkár mihtilmasvuodát sáhttet leat oktanaga gárgideaddji hállamiin. Go geavaha eará meroštallama go LCD-meroštallama, de vejolaččat sáhttet eará oasit go COCAF-4 suivejuvvon guovllut árvvoštallojuvvo guovddášdovdomearkan.

Dan golmma kolonna lassin mat leat čilgejuvvon bajábealde, leat vel guokte kolonna:

'Raporterejuvvon, muhto ii leat áicojuvvon čielggadettiin' ja 'Áicojuvvon čielggadettiin'. Go árvvoštalat lea go juohke dovdomearka golmma vuosttaš kolonnas vai ii, de sáhtat geavahit iešguđetlágan ivnniid čájehit ahte čujuha go mearka dušše raporterejuvvon dovdomearkkaide vai dovdomearkkaide mat leat áicojuvvon čielggadettiin.

Lassidovdomearkkat mat doibmet oktanaga, sáhttet váikkuhit daidda guovddášdovdomearkkaide mat leat mielde LCD-meroštallamis. Ovdamearkka dihte sáhtta sátnoehcan iešalddis, ja mii ii leat mielde LCD-meroštallamis, dagahit eahpedábálaš bottuid, dahje dábálaš ii-njuovžilvuoda lassáneami (go geavaha deavddasániid nugo ovdamearkka dihte 'hm', 'eh', 'gal', 'ja ná'), mat goappašagat leat LCD-meroštallama guovddášdovdomearkkat. Dákkár vejolaš lassidovdomearkkaid ferte iskat ja čielggadit dárkileappot.

Logopeda sáhtta čađahit COCAF-4 klieanttain vai oažžu klieantta iežas oainnuid ovdan. Dalle ávžžuhit ahte logopeda maddái deavdá iežas veršuvnna sorjjakeahhtá klieantta veršuvnnas. Dán guovtti veršuvnna erohusat dahje ovttaláganvuodát sáhttet leat ávkkálaččat go galgá mearridit man guvlui ja makkár fokusa boahttevaš divššus galgá leat.

COCAF-4 sáhtta friddja mánget ja juohkit.

d.ward@reading.ac.uk (Ó 2019)

Referánsat:

- St Louis, K.O. & Schulte, K. (2011). Defining cluttering: the lowest common denominator, Ward and Scaler Scott (Eds.) *Cluttering: a handbook of research, intervention and education* (pp 233-254). Psychology Press: East Sussex
- Ward, D. (2017). *Stuttering and Cluttering. Frameworks for Understanding and Treatment* (2nd edition). Routledge, Psychology Press, East Sussex